

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 51, 16.03.2026

Kaupunginhallitus, § 60, 02.03.2026

Kaupunginhallitus, § 82, 09.03.2026

§ 51

LISÄPYKÄLÄ: Korjaus vuoden 2026 talousarvion muutoksia koskevaan esitykseen

TRE:328/02.02.01/2025

Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026, § 51

Valmistelija / lisätiedot:

Linnamaa Reija, Koskela Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Talousjohtaja Mikko Koskela, puh. 040 133 4422 ja strategiapäällikkö Nina Mustikkamäki, puh. 040 138 9234, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Vuoden 2026 talousarvioon tehdään 9.3.2026 korjatussa liitteessä esitetyt muutokset.

Muutosten jälkeen tilikauden tulos on -45,2 milj. euroa, nettoinvestoinnit -241,2 milj. euroa ja investointien tulorahoitusprosentti 39.

Vuodelle 2026 asetettujen talousarviotavoitteiden vastuutahoihin tehdään esitetyt muutokset.

Taloussuunnitelman 2026–2029 investointimenoihin lisätään 2,4 milj. euroa vuodelle 2027 ja 1,2 milj. euroa vuodelle 2028 Kaupin kehittämiseen ja Kauppi-Niihaman retkeilyreittien parantamiseen.

Asia esitellään ylimääräisenä valtuuston kokouksessa 16.3.2026.

Kokouskäsitely

Juho Hirvelä teki seuraavan ehdotuksen asian palauttamiseksi uudelleen valmisteltavaksi:

Tampereen kaupungin haastavan taloustilanteen vuoksi emme pidä perusteltuna jo valmiiksi korkean investointitason kasvattamista entisestään. Kaupunki on tällä valtuustokaudella velkaantumassa noin 600 miljoonaa euroa lisää nykyisen miljardin euron velan päälle, mikä ei ole kestävää.

Mikäli Kauppiin halutaan esityksen mukaisesti kohdistaa lisäinvestointeja, rahoitus on löydettävä olemassa olevia investointeja uudelleen priorisoimalla.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kannatus: Joakim Vigelius

Koska palautusehdotusta ei voitu hyväksyä yksimielisesti, puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Juho Hirvelän palautusehdotuksen hyväksyminen JAA, asian käsittelyn jatkaminen EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Hirvelän palautusehdotus hylättiin äänin 4-61, 2 tyhjää.

Asian käsittelyä jatkettiin.

Tiedoksi

Mikko Koskela, Vesa-Matti Kangas

Liitteet

1 Kh 9.3.2026 Muutokset vuoden 2026 talousarvioon

Kaupunginhallitus, 02.03.2026, § 60

Valmistelijat / lisätiedot:
Linnamaa Reija, Koskela Mikko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Vuoden 2026 talousarvioon tehdään liitteessä esitetyt muutokset. Muutosten jälkeen tilikauden tulos on -45,6 milj. euroa, nettoinvestoinnit -241,2 milj. euroa ja investointien tulorahoitusprosentti 39.

Vuodelle 2026 asetettujen talousarviotavoitteiden vastuutahoihin tehdään esitetyt muutokset.

Taloussuunnitelman 2026–2029 investointimenoihin lisätään 2,4 milj. euroa vuodelle 2027 ja 1,2 milj. euroa vuodelle 2028 Kaupin kehittämiseen ja Kauppi-Niihaman retkeilyreittien parantamiseen.

Perustelut

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2026 talousarvion 10.11.2025. Alkuperäisessä talousarviossa kaupungin tilikauden tulos on -41,4 milj. euroa, nettoinvestoinnit -230,7 milj. euroa ja investointien tulorahoitusprosentti 42. Tämän jälkeen on päätetty palkankorotuksiin ja organisaatiomuutoksiin liittyvistä siirroista, jotka eivät muuttaneet koko kaupungin tulosta.

Talousarvion hyväksymisen jälkeen on ilmennyt tarpeita vuodelta 2025 säästöneiden investointi- ja käyttötalousmäärärahojen uudelleen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

budjetoinnille, eräitä muutostarpeita investointeihin ja käyttötalouteen sekä valtionosuusarvioiden päivitystarve. Lisäksi vuodelle 2026 asetettujen talousarviotavoitteiden vastuutahoihin esitetään muutoksia.

Toimintatuloihin ja -menoihin esitetään seuraavia muutoksia, jotka heikentävät tulosta nettomääräisesti noin 3,5 milj. euroa:

- Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaustuloja saadaan noin -0,8 milj. euroa talousarviota vähemmän ja kotikuntakorvausmenoja maksetaan noin -1,3 milj. euroa talousarviota enemmän.
- Sisäisten vuokrien muutokset muuttavat asunto- ja kiinteistölautakunnan ja sisäisten yksiköiden laskutusta yhtä paljon. Kasvatus- ja opetuslautakunnan toimintakatetta esitetään heikennettäväksi 0,4 milj. eurolla vuokramuutosten takia. Perusopetuksen Sairaalakadun toimipisteen vuokrakulujen vähennys sisältyy jo talousohjelman toimenpiteisiin ja on siten huomioitu talousarviossa aiemmin. Tilajärjestelystä ei kuitenkaan synny talousohjelmassa ennakoitua kaupungin tasoista säästöä, koska tila jää kaupungin omaan käyttöön eikä ulkoisten kustannusten kokonaismäärä vähene olennaisesti.
- Nuorten kesätyöseteli ja kesäyrittäjyysseteli noin -0,4 milj. euroa
- Digitalisaatio ja tietohallinto -ryhmän ICT-laskutus pienenee talouden tasapaino-ohjelman johdosta. Pienentää konsernihallinnon tuloja ja sisäisten yksiköiden menoja yhtä paljon. Myös ulkoisten asiakkaiden laskutus pienenee (muun muassa konserniyhteisöt ja muut kunnat) -0,1 milj. euroa, mikä heikentää kaupungin tulosta.
- Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka -palveluryhmän ja konsernihallinnon projektien omarahoitusosuuksiin yhteensä 0,5 milj. euroa

Lisäksi esitetään seuraavia muutoksia toimintatuloihin ja -menoihin, joiden kokonaisvaikutus kaupungin talouteen on 0 euroa.

- Kaupungin ammatilliseen koulutukseen osoittama Toimiva ja yhdenvertainen oppivelvollisuus -lisärahoitus poistuu ja muutos pienentää Tredun tuloja ja Konsernihallinnon yhteisten erien menoja 0,721 milj. euroa.
- Konsernihallinnon yhteisten erien kautta Tredulle kohdistettava ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoitus pienenee noin 1,3 milj. euroa. Muutoksen vaikutuksesta Tredun tulot ja menot pienevät vastaavasti. Lisäksi opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet pienenevät (netto kaupunkitasolla 0).

Valtionosuudet ovat toteutumassa 0,4 milj. euroa talousarviota pienempinä. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet ovat ministeriön 30.12.2025 tekemän päätöksen mukaan noin 0,5 milj. euroa talousarviota pienemmät, josta 1,3 milj. euroa liittyy ammatillisen koulutuksen valtionosuuksien tarkentumiseen. Verotulomenetyksen korvaus on 0,1 milj. euroa valtiovaraministeriön syyskuussa 2025 antamaa arviota

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

suurempi. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus sitä vastoin on 0,1 milj. euroa arvioitua pienempi.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan suunnitelmanmukaisten poistojen arvioidaan toteutuvan 0,2 milj. euroa talousarviota pienempinä. Arvonalentumisia joudutaan kirjaamaan 1,8 milj. euroa budjetoitua enemmän.

Vuoden 2026 investointeihin esitetään 10,5 milj. euron muutoksia.

Vuoden 2025 muutetun talousarvion nettoinvestoinnit olivat 237,9 milj. euroa ja niitä jäi toteutumatta 12,0 milj. euroa. Näistä vuodelta 2025 käyttämättä jääneistä investointimäärärahoista esitetään budjetoitavaksi uudelleen noin 5,7 milj. euroa. Esitys koostuu seuraavista kokonaisuuksista, joiden tarkemmat perustelut ovat liitteenä:

- Talonrakennushankkeet 2,7 milj. euroa
- Hiedanranta-kehitysohjelma 0,55 milj. euroa
- Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma 1,1 milj. euroa
- Lyseon lukion ensikertainen kalustaminen noin 0,8 milj. euroa
- Kissanmaan koulun ja esiopetuksen ensikertainen kalustaminen noin 0,4 milj. euroa
- Hervanta-Koivistonkylä alueen reittien kunnostaminen vajaa 0,1 milj. euroa

Näiden lisäksi talonrakennushankkeista Lyseon lukion, Lamminpään koulun rakennus 1:n ja Liisankallion väestönsuojan kustannusarviot ovat nousseet ja investointimenoihin vuodelle 2026 esitetään yhteensä 2,15 milj. euron lisäystä. Kaupin kehittämiseen esitetään 2,55 milj. euroa ja Kauppi-Niihaman retkeilyreittien parantamiseen 0,15 milj. euroa.

Esitetyt muutokset heikentävät toimintakatetta 2,2 milj. euroa ja tilikauden tulosta yhteensä noin 4,2 milj. euroa. Muutosten jälkeen tilikauden tulos on 45,6 milj. euroa alijäämäinen. Esitetyt muutokset lisäävät talousarvion investointeja noin 10,5 milj. euroa. Muutosten jälkeen nettoinvestoinnit ovat 241,2 milj. euroa ja investointien tulo-rahoitusprosentti on 39 %. Esitykset ja koonnit esityksistä sitovuustasoittain ovat liitteenä.

Muutokset vuodelle 2026 asetettujen talousarviotavoitteiden vastuutahoihin

Syksyn 2025 yhteistoimintaneuvottelujen yhteydessä toteutetuista organisaatiomuutoksista johtuen kolme pormestarin vuoden 2026 talousarvioehdotuksessa alun perin kaupunginhallitukselle vastuutettua talousarviotavoitetta siirtyy konsernihallinnosta lautakuntien alaisuuteen. Kyseiset talousarviotavoitteet ovat valtuuston talousarviokäsittelyssä 10.11.2025 olleen talousarvioehdotuksen mukaiset

- tavoite nro 31 "Keskustan kävijämäärä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna" (vastuutaho 2026 alkaen: yhdyskuntalautakunta),

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- tavoite nro 39 "Puolustusteollisuuden kärkitoimenpiteet ovat käynnistyneet onnistuneesti ja vastuullisuus-vaikuttavuusarviointi on toteutettu" (vastuutaho 2026 alkaen: elinvoima- ja osaamislautakunta) sekä
- tavoite nro 40 "Siruohjelma II:n kärkitoimenpiteet ovat käynnistyneet onnistuneesti" (vastuutaho 2026 alkaen: elinvoima- ja osaamislautakunta).

Lisäksi strategiaosan tavoitetaulukkoon (s. 39) lisätään talousarviotavoitteen nro 43 vastuutahoksi kaupunginhallituksen ohella kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta. (Jälkimmäinen oli jäänyt pois taulukosta talousarviokirjasta; kyseinen tavoite on kuitenkin sisällytetty kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan tavoitetaulukkoon sivulla 65.)

Tiedoksi

Mikko Koskela, Vesa-Matti Kangas

Kokouskäsitely

Kalervo Kummola, Sofia Julin, Julia Sangervo, Minna Minkkinen, Jaakko Mustakallio ja Ilkka Porttikivi saapuivat kokoukseen tämän asian käsittelyn alkaessa.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Mikko Koskelalle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistui ennen päätöksentekoa.

Asian esittelijä, konsernijohtaja Juha Yli-Rajala teki seuraavat muutokset:

Konsernijohtaja täsmensi päätösehdotuksen nettoinvestointien summaa ja lisäsi päätösehdotukseen virkkeen taloussuunnitelman investointimenojen lisäyksistä. Esittelijän muutoksen jälkeen päätösehdotus kokonaisuudessaan:

"Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Vuoden 2026 talousarvioon tehdään liitteessä esitetyt muutokset. Muutosten jälkeen tilikauden tulos on -45,6 milj. euroa, nettoinvestoinnit -241,2 milj. euroa ja investointien tulo-rahoitusprosentti 39.

Vuodelle 2026 asetettujen talousarviotavoitteiden vastuutahoihin tehdään esitetyt muutokset.

Taloussuunnitelman 2026–2029 investointimenoihin lisätään 2,4 milj. euroa vuodelle 2027 ja 1,2 milj. euroa vuodelle 2028 Kaupin kehittämiseen ja Kauppi-Niihaman retkeilyreittien parantamiseen."

Esittelijä täsmensi asian perusteluja koskien vuoden 2026 investointimenoja lisäämällä perusteluihin virkkeen: "Kaupin kehittämiseen esitetään 2,55 milj. euroa ja Kauppi-Niihaman retkeilyreittien parantamiseen 0,15 milj. euroa." Esittelijä teki tästä lisäyksestä aiheutuvat muutokset asian perusteluissa mainittuihin investointisummiin siten, että vuoden 2026 investointeihin esitetään yhteensä 10,5 milj. euron muutoksia ja nyt esitettävien

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

talousarviomuutosten jälkeen vuoden 2026 nettoinvestoinnit ovat yhteensä 241,2 milj. euroa.

Esittelijä muutti asian liitettä perusteluihin ja päätösehdotukseen tekemiään muutoksia vastaavaksi. Päivitetty liiteasiakirja liitetään kaupunginhallituksen kokouksen pöytäkirjaan.

Puheenjohtaja totesi näin muutettujen perustelujen, päätösehdotuksen ja liitteen olevan asian käsittelyn pohjana.

Liitteet

1 Kh 2.3.2026 Muutokset vuoden 2026 talousarvioon, päivitetty 2.3.2026

Kaupunginhallitus, 09.03.2026, § 82

Valmistelijat / lisätiedot:
Linnamaa Reija, Koskela Mikko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta erikseen kaupunginhallituksen kokouksessa.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Kaupunginhallituksen 2.3.2026 § 60 tekemä esitys valtuustolle peruutetaan ja tehdään uusi esitys.

Kaupunginhallituksen pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta erikseen kokouksessa.

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Vuoden 2026 talousarvioon tehdään 9.3.2026 korjatussa liitteessä esitetyt muutokset.

Muutosten jälkeen tilikauden tulos on -45,2 milj. euroa, nettoinvestoinnit -241,2 milj. euroa ja investointien tulorahoitusprosentti 39.

Vuodelle 2026 asetettujen talousarviotavoitteiden vastuutahoihin tehdään esitetyt muutokset.

Taloussuunnitelman 2026–2029 investointimenoihin lisätään 2,4 milj. euroa vuodelle 2027 ja 1,2 milj. euroa vuodelle 2028 Kaupin kehittämiseen ja Kauppi-Niihaman retkeilyreittien parantamiseen.

Asia esitellään ylimääräisenä valtuuston kokouksessa 16.3.2026.

Perustelut

Kaupunginhallitus päätti 2.3.2026 § 60 esittää valtuuston päätettäväksi vuoden 2026 talousarvioon tehtäviä muutoksia.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- Kaupungin ammatilliseen koulutukseen osoittama Toimiva ja yhdenvertainen oppivelvollisuus -lisärahoitus poistuu ja muutos pienentää Tredun tuloja ja Konsernihallinnon yhteisten erien menoja 0,721 milj. euroa.
- Konsernihallinnon yhteisten erien kautta Tredulle kohdistettava ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoitus pienenee noin 1,3 milj. euroa. Muutoksen vaikutuksesta Tredun tulot ja menot pienevät vastaavasti. Lisäksi opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet pienenevät (netto kaupunkitasolla 0).

Valtionosuudet ovat toteutumassa 0,4 milj. euroa talousarviota pienempinä. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet ovat ministeriön 30.12.2025 tekemän päätöksen mukaan noin 0,5 milj. euroa talousarviota pienemmät, josta 1,3 milj. euroa liittyy ammatillisen koulutuksen valtionosuuksien tarkentumiseen. Verotulomenetyksen korvaus on 0,1 milj. euroa valtiovarainministeriön syyskuussa 2025 antamaa arviota suurempi. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus sitä vastoin on 0,1 milj. euroa arvioitua pienempi.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan suunnitelmanmukaisten poistojen arvioidaan toteutuvan 0,2 milj. euroa talousarviota pienempinä. Arvonalentumisia joudutaan kirjaamaan 1,8 milj. euroa budjetoitua enemmän.

Vuoden 2026 investointeihin esitetään 10,5 milj. euron muutoksia.

Vuoden 2025 muutetun talousarvion nettoinvestoinnit olivat 237,9 milj. euroa ja niitä jäi toteutumatta 12,0 milj. euroa. Näistä vuodelta 2025 käyttämättä jääneistä investointimäärärahoista esitetään budjetoitavaksi uudelleen noin 5,7 milj. euroa. Esitys koostuu seuraavista kokonaisuuksista, joiden tarkemmat perustelut ovat liitteenä:

- Talonrakennushankkeet 2,7 milj. euroa
- Hiedanranta-kehitysohjelma 0,55 milj. euroa
- Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma 1,1 milj. euroa
- Lyseon lukion ensikertainen kalustaminen noin 0,8 milj. euroa
- Kissanmaan koulun ja esiopetuksen ensikertainen kalustaminen noin 0,4 milj. euroa
- Hervanta-Koivistonkylä alueen reittien kunnostaminen vajaa 0,1 milj. euroa

Näiden lisäksi talonrakennushankkeista Lyseon lukion, Lamminpään koulun rakennus 1:n ja Liisankallion väestönsuojan kustannusarviot ovat nousseet ja investointimenoihin vuodelle 2026 esitetään yhteensä 2,15 milj. euron lisäystä. Kaupin kehittämiseen esitetään 2,55 milj. euroa ja Kauppi-Niihaman retkeilyreittien parantamiseen 0,15 milj. euroa.

Esitetyt muutokset heikentävät toimintakatetta 1,8 milj. euroa ja tilikauden tulosta yhteensä noin 2,2 milj. euroa. Muutosten jälkeen tilikauden tulos on 45,2 milj. euroa alijäämäinen. Esitetyt muutokset lisäävät talousarvion investointeja noin 10,5 milj. euroa. Muutosten

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

jälkeen nettoinvestoinnit ovat 241,2 milj. euroa ja investointien tulo-rahoitusprosentti on 39 %. Esitykset ja koonnit esityksistä sitovuustasoittain ovat liitteenä.

Muutokset vuodelle 2026 asetettujen talousarviotavoitteiden vastuutahoihin

Syksyn 2025 yhteistoimintaneuvottelujen yhteydessä toteutetuista organisaatiomuutoksista johtuen kolme pormestarin vuoden 2026 talousarvioehdotuksessa alun perin kaupunginhallitukselle vastuutettua talousarviotavoitetta siirtyy konsernihallinnosta lautakuntien alaisuuteen. Kyseiset talousarviotavoitteet ovat valtuuston talousarviokäsittelyssä 10.11.2025 olleen talousarvioehdotuksen mukaiset

- tavoite nro 31 "Keskustan kävijämäärä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna" (vastuutaho 2026 alkaen: yhdyskuntalautakunta),
- tavoite nro 39 "Puolustusteollisuuden kärkitoimenpiteet ovat käynnistyneet onnistuneesti ja vastuullisuus-vaikuttavuusarviointi on toteutettu" (vastuutaho 2026 alkaen: elinvoima- ja osaamislautakunta) sekä
- tavoite nro 40 "Siruohjelma II:n kärkitoimenpiteet ovat käynnistyneet onnistuneesti" (vastuutaho 2026 alkaen: elinvoima- ja osaamislautakunta).

Lisäksi strategiaosan tavoitetaulukoon (s. 39) lisätään talousarviotavoitteen nro 43 vastuutahoksi kaupunginhallituksen ohella kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta. (Jälkimmäinen oli jäänyt pois taulukosta talousarviokirjasta; kyseinen tavoite on kuitenkin sisällytetty kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan tavoitetaulukoon sivulla 65.)

Tiedoksi

Mikko Koskela, Vesa-Matti Kangas

Kokouskäsittely

Minna Minkkinen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen.

Liitteet

1 Kh 9.3.2026 Muutokset vuoden 2026 talousarvioon

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 24.3.2026 kaupungin internetsivulle www.tampere.fi.

Päätös on lähetetty sähköisesti 24.3.2026.

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin internetsivulla www.tampere.fi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

fi. Pyydettyessä ote toimitetaan liitteineen.

Muutoksenhakuviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Tampere
24.03.2026

Kalle Kaunisto
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kunnallisvalitus

§51

Kunnallisvalitusohje

Kunnallisvalitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa muutosta hakea myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen, kun se ei ole muuttunut oikaisuvaatimusmenettelyssä, saa muutosta hakea valittamalla kuitenkin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Hallinto-oikeus ei ota tutkittavakseen yksityisoikeudellista asiaa koskevaa valitusperustetta, jonka osalta toimivalta on käräjäoikeudella.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistukseen tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana tai kun todisteellisesti sähköisesti tiedoksiannettu päätös on vahvistettu vastaanotetuksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitus

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja muut yhteystiedot; myös sähköinen tai mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Lisäksi valitusviranomaiselle on soveltuvalla tavalla ilmoitettava myös valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa valitusviranomaiselle. Sähköisen valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisen päivän aikana. Paperisen valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 310 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.